

vesna

**Informativní společensko – zábavný zpravodaj
obyvatel a zaměstnanců Domova Vesna, p. o.,
Orlová**

Kostel Sv. Petra z Alkantary (Karviná – Doly). (Foto Wikipedia)

OBSAH:

1. Slovo úvodem	3
2. Informace ze setkání s uživateli dne 15. 6.2018	4
3. Kostel sv. Petra z Alkantary.....	6
4. Fejeton Karla Čapka „O obchodech a jiných podnicích“	10
5. Stalo se v domově.....	12
6. Hlavalamy a hry pro rozvoj paměti.....	14
7. Pranostiky na léto.....	17
8. Trochu humoru na závěr.....	18

SLOVO ÚVODEM.

Dobrý den,

dostává se Vám do rukou nové číslo našeho časopisu Vesna. Protože jsem na pozici „redaktora“ vystřídal dosavadní dlouholetou autorku paní Janu Mašlonkovou, (a jak známo „nové koště dobře mete“) časopis doznává i několika malých úprav a změn, kterých si nepochybně všimnete sami. V žádném případě bych si netroufl tvrdit, že časopis teď bude lepší. Bude prostě jen malinko jiný.

Každé číslo bych chtěl věnovat nějakému tématu, které bude blízké i Vám, čtenářům. V tomto čísle to bude vyhlášený karvinský šikmý kostel Svatého Petra z Alkantary.

Kromě toho bych chtěl, abyste v časopisu našli i zajímavosti z nejrůznějších dalších oblastí – cestování, společenských věd apod. V každém čísle bude publikována krátká povídka, fejeton nebo podobné literární dílko z pera některého renomovaného spisovatele či novináře.

Samozřejmě se i nadále budete moci v časopise dočíst o dění v našem domově, o aktuálních událostech a o dalších záležitostech Domova Vesna, které Vás nepochybně zajímají.

Určitě v časopisu naleznete i oblíbené kratochvíle jako křížovky, hadánky, kvízy nebo humor.

Milí čtenáři,

Pokud byste Vy sami měli nějaké nápady, návrhy či podněty, jak náš časopis zpestřit, pokud byste se i Vy chtěli o nějakém tématu dozvědět něco víc, nebojte se mě kontaktovat. Pokud to bude jen trochu možné, určitě Vaše návrhy budu akceptovat tak, aby se Vám časopis Vesna i nadále líbil.

J. Bulava

SETKÁNÍ S UŽIVATELI DNE 15. 6. 2018

Dne 15. 6. 2018 se v jídelně konalo pravidelné setkání vedení Domova Vesna s uživateli, letos již podruhé. Na setkání zaznělo mnoho podstatných informací, takže bude namístě si je připomenout.

- Ve vedení Domova Vesna došlo k zásadní změně. Z funkce ředitelky byla odvolána Mgr. Ing. Martina Šilhárová, MBA a výkonem funkce byla pověřena Ing. Šárka Botlíková, MBA.

- V Domově Vesna začne od 18. 6. 2018 probíhat rekonstrukce pokojů na patrech 1 až 3 a rekonstrukce vzduchotechniky ve všech patrech. Tato rekonstrukce je pro další provoz domova bezpodmínečně nutná, bez ní by totiž hrozilo uzavření našeho zařízení z důvodu požární bezpečnosti. V souvislosti s touto rekonstrukcí určitě dojde k omezením, která se dotknou života uživatelů – zvýšený hluk, prašnost, uzavření zahrady, omezení provozu výtahů. Protože v souvislosti s touto rekonstrukcí budou někteří uživatelé z pater 1 až 3 přemístěni do jiných zařízení a jejich osobní věci budou muset být uskladněny ve všech vhodných prostorech domova, dojde k omezení přístupu do některých společných místností na patrech (kuchyňky, společenské místnosti). Všichni uživatelé domova byli požádáni nejen o trpělivost a pochopení, ale hlavně o dodržování zásad osobní bezpečnosti.

- Prosíme všechny uživatele, aby informovali soc. pracovníky o případných změnách v kontaktech na rodinné příslušníky a kontaktní osoby – nová telefonní čísla nebo nové kontaktní osoby.

- Ve dnech 5. a 6. října 2018 se budou konat volby do obecních zastupitelstev a v části volebních okrsků i do Senátu Parlamentu České republiky. Protože voleb se mohou zúčastnit jen voliči s platným průkazem totožnosti, uživatelé byli požádáni, aby si zkontrolovali platnost svých občanských průkazů.

- V souvislosti z vlnou veder byli uživatelé informováni o hlavních zdravotních zásadách, jak se při vysokých teplotách chovat – ráno větrat pokoje, nevycházet v poledních hodinách ven, nosit venku pokrývku hlavy a omezit fyzickou námahu. Velmi důležitý je pravidelný a dostatečný příjem tekutin!

- Prádlo, které uživatelé dávají do prádelny k vyprání musí být označeno štítky nebo nesmývatelným fixem. Jinak za něj prádelna

ani Domov Vesna nemůže ručit. Prádelna také nemůže prát kožešinné věci, přehozy, péřové deky apod.

- Kolem Domova Vesna je nutno udržovat pořádek, proto byli všichni požádáni, aby nevyhazovali z oken a balkonů odpadky, zbytky jídel nebo nedopalky.

- V celém objektu je zakázáno kouření. Výjimkou jsou pouze lavička před hlavním vchodem a balkon „u morčete“.

- Během léta budou podávány 3 teplé večeře v týdnu.

- Domov Vesna dosáhl v uplynulém období několika úspěchů – obdržel Cenu hejtmana Moravskoslezského kraje Společenská odpovědnost v kategorii – 1 místo v kategorii nad 50 zaměstnanců. Uživatelka paní Sonja Sonková byla oceněna v rámci projektu „Dobrá duše“ za rok 2017.

- Na jaře letošního roku proběhla soutěž v jízdě na cyklistických trenažerech mezi domovy pro seniory v Česku a na Slovensku. Od nás se soutěže zúčastnilo 20 sportovců, nejvíce kilometrů najel pan Josef Mikeska (748 km). Soutěž nebyla ale jen o množství najetých kilometrů, a tak kromě pana Mikesky byli oceněni i paní Dagmar Bendová za účast bez absencí a paní Marie Stuchlíková za obětavý výkon. Vyzdvihnout je třeba i výkony např. paní Slowikové, pana Mojžíška nebo pana Zámečníka.

- V závěrečné, místy i trochu vypjaté diskusi paní ředitelka zodpověděla dotazy směřované k zahajované rekonstrukci domova a znovu apelovala na trpělivost a pochopení všech uživatelů.

KOSTEL SV. PETRA Z ALKANTARY.

Jaroslav Bulava

Stále více lidí nejen v České republice zná jednu velikou raritu, která se nachází v Těšínském Slezsku, konkrétně na území někdejší Karvinné (dnes Karviná 2 – Doly). Tou raritou je kostel sv. Petra z Alkantary, který se vlivem důlní činnosti naklonil o $6,8^{\circ}$ a to je více, než proslulá šikmá věž v Pise. (Jako související zajímavost uvádím, že věž v Pise je v současné době nakloněna o 4° , její největší sklon byl před lety až $5,5^{\circ}$).

Na místě dnešního kostela stával kdysi dávno dřevěný kostelík, zasvěcený sv. Martinovi. Ten ale zchátral a v podstatě shnil, a tak roku 1736 nechal hrabě Wilhelm František Larisch na jeho místě postavit nový barokní kostel, zasvěcený sv. Petru z Alkantary.

Petr z Alkantary (občanským jménem Juan Garavita) se narodil roku 1499 v městě Alcántara ve Španělsku v rodině tamějšího guvernéra. Sám Petr studoval práva, rok po smrti svého otce studia ukončil. Roku 1515 vstoupil do františkánského řádu a roku 1524 přijal kněžské svěcení. Založil několik klášterů a proslul svým asketickým způsobem života a velkou přísností na sebe sama. Zemřel roku 1562, svatořečen byl o více než sto let později roku 1669. Je ochráncem Brazílie a také patronem nočních hlídačů.

Ale vraťme se ke karvinskému kostelu. Po zahájení těžby černého uhlí bylo od roku 1854 pod kostelem vytěženo 27 slojí v celkové mocnosti 46,82 metrů a kostel s okolím se propadly 37 metrů pod původní úroveň. Ještě počátkem devadesátých let minulého století se vážně uvažovalo o jeho demolici. V letech 1994-1995 proběhla generální oprava a zajištění objektu, roku 2012 byl kostel opět opravován a opatřen novou fasádou.

Kostel je osazen dvěma novými zvony, které byly odlity v dílně zvonaře Josefa Tkadlece z Halenkova na Vsetínsku. Ty původní byly během 2. světové války odvezeny do Německa. Nebyly z nich ale odlity dělové koule či cokoli jiného pro válečné účely, ale jsou v kostelních věžích a zvoní! Jeden nedaleko Bonnu a druhý kdesi u Dortmundu.

Dva nové kostelní zvony – Sv. Petr a Sv. Jindřich. (Foto Karvinský Deník)

Sv. Jindřich zavěšený ve zvonici (Foto J. Bulava)

*Kostel sv. Petra z Alkantary, 30. léta minulého století
(Autor neznámý)*

Kostel sv. Petra z Alkantary, po opravě v r. 1995 (Foto Wikipedia)

Když si porovnáte historické a současné fotografie kostela, všimnete si, že kostelní věž byla velmi citelně snížena. Důvod je prostý – nakloněná nízká věž tak snadno nespadne.

Kostel sv. Petra z Alkantary, pohled z počátku 20. století a z r. 1960 (Autor neznámý)

Interiér kostela v roce 2014 (Foto J. Bulava)

Svatá Barbora, patronka hornického stavu. Odkrytá zed' v pozadí ukazuje, proč kostel nespádl – je stavěn bez malty a stavební kameny se tak mohly „hýbat“ společně s upadáváním a nakláněním kostela. (Foto J. Bulava)

V Německu, ve východním Frísku leží vesnice Suurhusen a tam mají taky kostel. Taky šikmý a o hodně starší než ten karvinský. Kostel v Suurhusenu pochází ze 13. století, jeho náklon je způsoben vlivem spodních vod a činí 5,19°. Němci se holedbají, že je šikmější než šikmá věž v Pise, a je tudíž nejšikmější na světě, což prý je podepřeno i zápisem v Guinnessově knize rekordů. No – my Karviňáci ale víme svoje!

O OBCHODECH A JINÝCH PODNICÍCH

Karel Čapek

Já jsem vám přišel na zajímavou hru, totiž dívat se. Například jdete po dlouhé ulici, která vám celkem nic neříká. A tu si vezmete do hlavy sledovat, jaké jsou tady obchody. Tak tady je, koukám, holič. A na druhé straně ulice je taky holič. O dva domy dál je zas holič. A v dalších pěti domech jsou ještě dva holiči. Načež po dobré dva kilometry není žádného holiče.

Zato se na jedné křižovatce dívají sobě navzájem do krámů čtyři lahůdkáři. Nebo v jedné řadě domů na vás zavoní pět uzenářů po sobě. Načež následuje série tří obchodů s lustry, lampami a veškerými osvětlovacími tělesy. Potom přijde celý shluk obchodů s konfekcí, prádlem a galanterními potřebami, vystřídáný třemi drogériemi najednou. Zkrátka shledáte, že se s jakousi pravidelností stejné obchody nahloučí do blízkého sousedství. Je v tom snad nějaká kletba nebo tajemný zákon: budete jeden druhému sedět na krku, abyste si konkurovali. Nebo je to atavický pud ještě ze středověku, kdy v Celetné ulici seděli samí pekaři a v Platnéřské ulici samí výrobci krunýřů, mečů a jiného válečného zboží. Prostě obchody a podniky mají záhadnou náklonnost se místně sdružovat, tak jako na Příkopech banky nebo v londýnské Fleet-Street noviny. Například v jedné žižkovské uličce jsem našel tři věštkyňe, a v jiné ulici, do které by to člověk ani neřekl, v pěti domech sedm doktorů. Asi to má nějaké hlubší příčiny, ale ty se dosud nepodařilo uspokojivě prozkoumat.

Nebo si všimněte, že jedna strana ulice zpravidla mívá nápadně větší a okázalejší krámy než druhá; obyčejně je to proto, že na té mrtvější straně trčí jedna úřední nebo školní budova, ve které nejsou žádné krámy. Obchod má zřejmě zálibu radit se do nepřetržité zářící fronty; přerušte něčím ten řetěz krámů, a celá strana ulice jaksi obchodně ochrne. Ještě se v ní udrží řezník, trafika, nit'ářství nebo malý papírník, tedy krámy, u jejichž etaláží se lidé nezastavují.

Dále skoro každá ulice má své obchodní optimum na svém začátku nebo konci; tam se nakupí ty největší obchodní podniky, kdežto v jejím středu agonizuje několik spíš starosvětských krámků. Dělá to dojem, jako by se ta ulice po prvním rozběhu jaksi unavila a nemohla se už nikdy sebrat k velkorysejšímu rozmachu.

Jiný pravidelný úkaz je, že obchodně mrtvá bývá fronta domů, před kterou se otevírá volný a širý prostor, například náměstí nebo park. Zdá se, že se v otevřeném prostoru obchodu nějak nedaří, jako by tam na něj příliš táhlo nebo co. Obchod potřebuje uzavřené a trochu stísněné polohy. Prospívá nejlíp v ovzduší přehoustlém a málo větraném. Nebují na slunci a vzduchu; libuje si v hustých a úzkých ulicích. Botanicky řečeno, má typický charakter podrostu.

Celkem se nezdá, že by obchody vznikaly a usazovaly se podle zákona potřeby a nabídky. Přírodní zákony, jež řídí jejich vznik, jsou daleko tajemnější a složitější.

Lidové noviny 20. 2. 1938

STALO SE V DOMOVĚ

Určitě jste si všimli, že se během tohoto léta každý čtvrtek odpoledne koná v jídelně nějaká „akce“ pro uživatele domova. Je to v souvislosti s rozhodnutím paní ředitelky Ing. Botlíkové snažit se našim uživatelům alespoň trochu zmírnit dopady probíhající rekonstrukce. Takže už jste si mohli pochutnat na domácím koláči, grilovaných pochoutkách nebo zmrzlině, dát si kafičko nebo čaj a společně s dalšími uživateli si poslechnout hudbu Vašeho mládí, podívat se na film nebo jen tak „podřístat“ s kamarády a známými. V tomto duchu chceme pokračovat i nadále, a tak se můžete těšit na další společenská odpoledne, která pro Vás připravují aktivizační a sociální pracovnice.

V zahrádce domova byl instalován truhlík k pěstování zeleniny. Na osázení zeleninou se podílely paní Urbánková, paní Jeziorská a aktivizační pracovnice paní Sekerová (viz foto). Všem určitě patří velký dík za odvedenou práci.

Zavzpomínat si na hudbu svého mládí měli naši uživatelé možnost při koncertu dětí ze soukromé umělecké školy v Orlové. Koncert se konal 14. června a šest dětí zahrálo na flétničky populární písničky ze 60-tých let.

V květnu letošního roku jsme všichni vzpomenuli 73. výročí osvobození a ukončení druhé světové války. Pietního aktu u pomníku osvoboditelům v Orlové se zúčastnili i zástupci našeho domova.

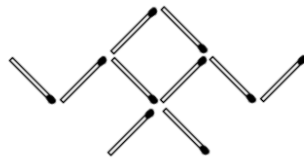
Ve čtvrtek 28.6.2018 se v jídelně konala přednáška Česko – polský spor o Těšínsko 1918 – 1920. Pojednávala o historii vztahů dvou národů v Těšínském Slezsku a o tzv. „Šestidenní válce“ která tyto vztahy nadlouho poznamenala.

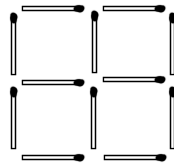
HLAVOLAMY A HRY PRO DLOUHOU CHVÍLI

Přeložením libovolného počtu zápalek udělejte z čísla 5 číslo 16.

Na obrázku vidíte vlaštovku, která letí na sever. Přemístěte 3 zápalky tak, aby letěla na jih.

Přesuňte tři sirky tak, aby se na obrázku nacházely pouze tři čtverce složené ze sirek. Žádnou sirku nelze odstranit a čtverce musí být stejně velké.

MALÝ VĚDOMOSTNÍ KVÍZ ZE VŠEOBECNÉHO PŘEHLEDU.

- 1) Jak se jmenuje v současné době hlavní město Německa?
- 2) Která řeka je delší (od pramene k vzájemnému soutoku) - Labe nebo Vltava?
- 3) Podle kterého Karla je pojmenována Karlova Studánka?
- 4) Kde leží Besarábie?
- 5) Která přehrada je větší – Těrlická nebo Žermanická? Věděli byste, na kterých řekách leží?

- 6) Který z těchto mořských živočichů není ryba: žralok nebo delfín?
- 7) Kde leží nejhlubší propast na světě?
- 8) Kde (město a dnešní stát) se narodili tito významní technici:
  - Ferdinand Porsche
  - Josef Božek
  - Viktor Kaplan
- 9) To, že Karel Čapek byl významný spisovatel a novinář, podobně jako např. Karel Matěj Čapek – Chod, ví určitě každý. Víte ale, kdo to byl Jan Čapek, který se narodil roku 1876 v Praze – Michli a je pochován na Orlovském hřbitově?
- 10) Které město leží nejseverněji - Praha, Pardubice nebo Ostrava?

PÁR OTÁZEK PRO PROCVIČENÍ MOZKOVÝCH ZÁVITŮ

Baseballová pálka a míček stojí dohromady 1,10 dolarů. Pálka stojí o dolar víc než míček. Kolik centů stojí míček?

Jestliže 5 strojům trvá 5 minut vyrobit 5 výrobků, jak dlouho potrvá 100 strojům vyrobit 100 výrobků?

V jezeru rostou lekníny. Každý den se plocha, kterou lekníny zabírají, zdvojnásobí. Jestli zabere 48 dní, než kompletně pokryjí celý rybník, jak dlouho jim zabere, než pokryjí polovinu?

Řešení se dozvíte v příštím čísle

PRANOSTIKY NA LÉTO

Na svatého Vavřince se v pravé poledne usuzuje podle vody na podzimní a zimní počasí. Je-li voda zcela klidná, bude i podzim ve svém průběhu mírný a příhodný a rovněž zima odezní bez velkých mrazů, ledovic, větru a sněhu plískanic. Jak mnoho je však vodní hladina zvlněná, tak proměnlivý bude podzimní čas a tolik bude v zimě následovat sněžení a mrazů jiskření.

Svatý Vavřinec jest prvý podzimec.

(Den sv. Vavřince je 10. 8.)

Je-li o Bartoloměji den pěkný, bude pěkný podzimek a dobré víno.

(Den sv. Bartoloměje je 24.8.)

O svatém Augustýně bouřky táhnou do zimní síně, a proto dále bouřek je namále.

(Den sv. Augustýne je 28.8.)

V psích dnech i déšť pálí.

(Psí dny je období od poloviny července do konce druhé dekády srpna)

Teplé a suché léto plní sudy.

Suché léto obyčejně úrodné jest obilím, a proto není nutno očekávat hlad; ale mokrá léta, drahá léta!

TROCHU HUMORU NA ZÁVĚR

„Muži mají také city..., například cítí hlad.“

kreslenytip.cz

„Moh byste hvízdnout ? Já blbě vidím.“

Můj dědeček byl veterán druhé světové války. Během bitvy o Británii se mu za jediný den podařilo zničit osm německých letadel a zabít dvacet členů posádek. Byl to ten nejhorší mechanik, jakého kdy Luftwaffe měla.

Plavou si takhle dva žraloci. Jeden je otec a učí svého syna lovit. Jsou u malé loďky a táta povídá „Hele, dělá se to takhle, obepluješ ho jednou. Chvilku počkáš a potom ho obepluješ po druhé. A potom ho ještě jednou naposled obepluješ a potom ho konečně můžeš sežrat.“ Žralokův syn nechápe, a tak se zeptá „A nemůžu ho jako sežrat hned?“ Táta žralok se znechuceně zatváří a povídá „Ty bys ho snad jedl i s bobkama?!“

Tři staří pánové byli na zájezdu ubytováni v šedesátém patře mrakodrapu. Po návratu z výletu zjistili, že výtahy nejezdí. „Pánové, co se dá dělat, musíme pěšky,“ konstatoval jeden. „Ale aby nám to lépe utíkalo, navrhuji při výšlapu odpoutat pozornost. Já bych mohl začít vyprávět vtipy, ty začneš ve dvacátém patře zpívat a ty ve čtyřicátém vypravovat smutné příběhy.“ Vyrázili a patra při zábavě ani nevnímali. Když mělo dojít ve čtyřicátém patře na vyprávění, třetí stařík se vystrašeně nadechl a spustil: „Začnu se svým nejsmutnějším příběhem. Zapomněl jsem na recepci vzít klíč od pokoje.“